

Jihad – Det missförstådda begreppet

En lättläst förklaring av ett viktigt islamiskt begrepp

Vad betyder egentligen ordet jihad?

Många människor i Sverige och västvärlden har hört ordet jihad i samband med terrorattacker och nyhetsrapportering. Det har gjort att många tror att jihad betyder "heligt krig". Men den bilden stämmer inte riktigt. Det finns mycket mer att förstå om detta ord.

Ordet jihad kommer från arabiskan och betyder helt enkelt "ansträngning" eller "kamp". Det handlar om att kämpa för något viktigt – men inte nödvändigtvis med vapen.

Den viktigaste kampen – kampen mot sig själv

Inom islam talar man om två typer av jihad. Den viktigaste kallas ibland den "stora jihad" – och det handlar om den inre kampen. Det är kampen mot sina egna dåliga sidor.

Tänk dig att du försöker bli en bättre människa varje dag. Du kämpar mot frestelsen att vara lat, oärlig eller egoistisk. Du försöker behandla andra med respekt och hjälpa dem som behöver hjälp. Det är vad den stora jihad handlar om.

För de flesta muslimer i världen är det just detta som är jihad i vardagen – en personlig, andlig kamp för att bli en bättre person.

Den yttre kampen – och dess begränsningar

Den andra typen kallas den "lilla jihad". Det är här begreppet heligt krig kan komma in. Men även det är starkt begränsat. Enligt islamisk lära är väpnad kamp bara tillåten om man försvarar sig mot ett angrepp. Det är alltså ett försvarskrig – inte ett angrepp på andra.

Dessutom är det strängt förbjudet att skada civila, förstöra egendom eller tvinga någon att byta religion. De terroristgrupper som använder ordet jihad för att rättfärdiga sin våld fördöms av de allra flesta muslimska lärde i hela världen.

Hur vanliga muslimer använder ordet

För de flesta av världens ca 1,8 miljarder muslimer är jihad ett positivt ord. Det kan handla om:

- En förälder som kämpar för att ge sina barn en bra uppfostran
- En student som studerar hårt för att nå sina mål
- En person som motstår frestelsen att göra något oärligt
- Någon som hjälper sin granne eller ger pengar till välgörenhet

Varför missförstås begreppet så ofta?

En stor del av förklaringen är medias bevakning. När terrorister använder ordet jihad i samband med våldshandlingar hamnar det i nyheterna. Men när en vanlig muslim talar om sin dagliga andliga kamp – sin jihad – är det ingen som rapporterar om det.

Det skapar en skev bild. Vi ser bara den extrema och felaktiga användningen av ordet, inte den vanliga och fredliga.

Sammanfattning

Jihad är ett rikt begrepp som i grunden handlar om ansträngning och strävan. Den viktigaste formen är den inre, personliga kampen att bli en bättre människa. Det är detta som de flesta muslimer menar när de talar om jihad i sin vardag.

Att förstå detta hjälper oss att ha en mer rättvis och öppen bild av islam – och av de muslimer vi möter i det svenska samhället.

Källor och vidare läsning

1. Esposito, John L. (2002). *Unholy War: Terror in the Name of Islam*. Oxford University Press.
2. Nationalencyklopedin – *Jihad*. Tillgänglig via: ne.se
3. BBC Religion – Islam: Jihad. Tillgänglig via: bbc.co.uk/religion/religions/islam
4. Al-Ghazali (1058–1111). *Ihya Ulum al-Din (Religionsvetenskapernas återupplivning)*. Klassisk islamisk teologi.
5. Ramadan, Tariq (2009). *Radical Reform: Islamic Ethics and Liberation*. Oxford University Press.

Denna artikel är skriven i informationssyfte för att ge en nyanserad bild av begreppet jihad inom islam.